

OPRAVDOVÝ KREŠŤAN

POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
ĽUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:

Na celý rok	2 zl. — kr.
Na pol roka	1 „ — „
Na štvrt roka	— 50 „

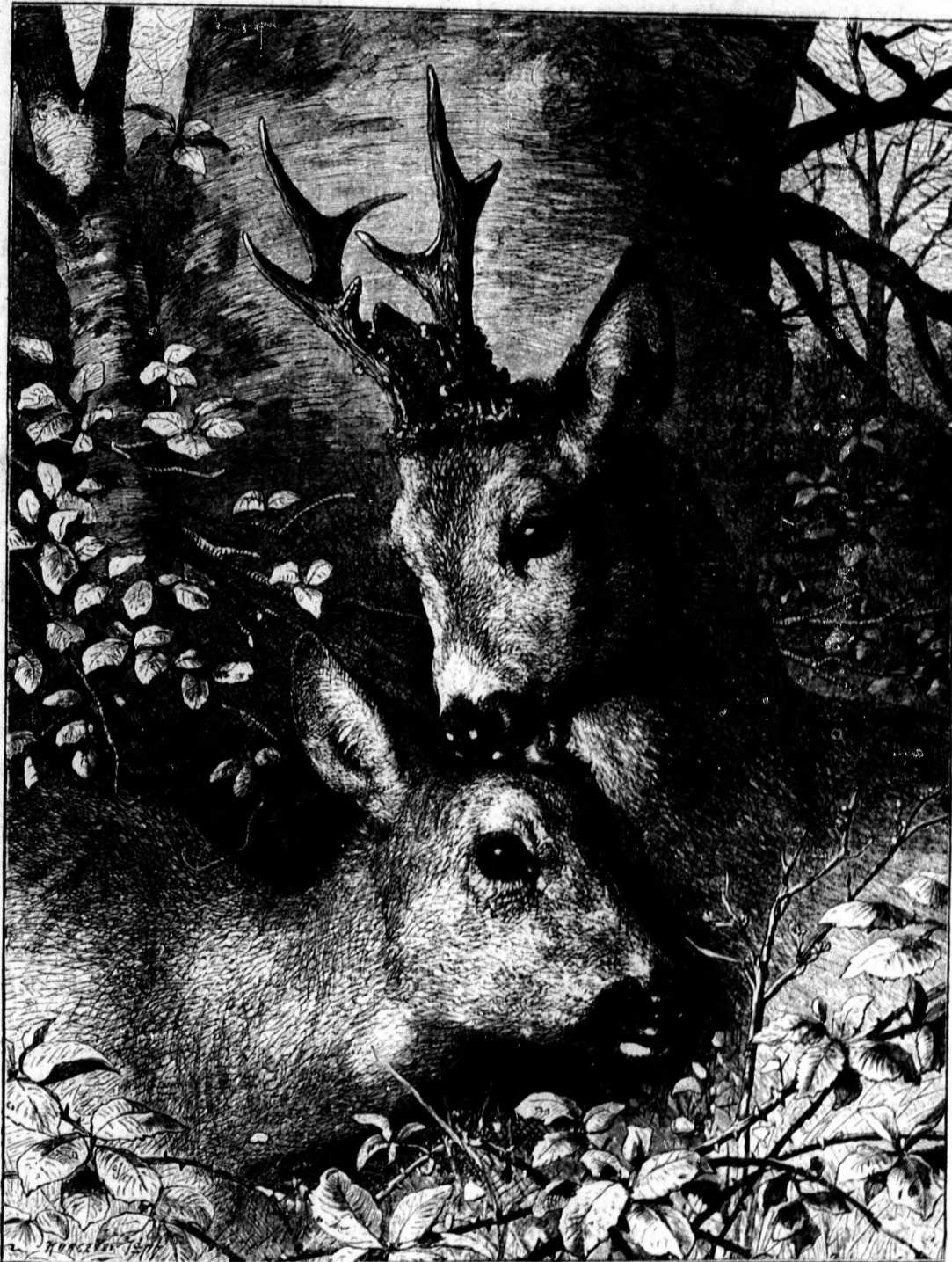
Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedel' u.

Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝANSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
VI. okr., Aradi-utca 14.

Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
Nevyplatené listy sa neprijímajú

V lese.

Čo robí vláda v prospech poľných hospodárov.

Pri pojednávaní rozpočtu ministerstva orby minister Darányi v obsírnej reči rozpovedal, čo spravila vláda v prospech poľného hospodárstva a predniesol program, čo zamýšľa v budúcnosti spraviť. Reč ministrova bola odpoveď na tie rozličné a časté ponosy, že vláda zanedbáva záujmy poľného hospodárstva. A reč táto základne podvrátila všetky ponosy, lebo minister makave dokázal, že vláda skutočne na srdci nosí blaho a dobrobyt roľníkov, dokázala, že vláda vtedy, keď následkom neúrody bieda vypukne, poskytuje všade výdatnú pomoc.

Minister orby Darányi predovšetkým upozornil snem a zároveň aj široké obecnstvo, ktoré sa ustavične uchádza k nemu o podporu, že záležitosť napomáhania do biedy postavených patrí k ministerstvu vnútra, on sa postaral iba o potrebné zrno na siatie. Rozpovedal, že zadovážil potrebné zrno k jarnej siatbe, taktiež postaral sa aj o zemiaky pre Hornouhorsko, kde sú tiež veľmi drahé, ba ich ani nedostaf. Postaral sa aj o prácu pre tých, ktorí prácu hladajú, asíce tým spôsobom, že nariadil rozličné vodné práce. A čo skúsil? že na mnohých miestach, vzdor tomu, že sľubujú skutočne slušnú mzdu, ľudia nechcú pracovať. Aj také vidieky sú, kde sa ľudia ponosujú, že hladujú, a predsa nechcú ísť do susednej stolice alebo susedného mesta robiť. V takýchto okolnosťach vláda nemôže nič robiť, lebo takýchto leňochov len nemôže chovať, jako nejakých pavúkov.

Po tomto úvode predniesol minister, čo všetko spravila a aj na budúce chce spraviť vláda na poli jednotlivých, k ministerstvu patriacich odvetví. Spravil to preto, aby dokázal, že sa vláda skutočne stará o malých hospodárov, o chudobných ľudí, lebo veď tá summa, o čo je viac vzaté do rozpočtu, slúži iba k prospechu malých hospodárov, k prospechu robotníkov.

Čo sa týče *erárnych lesov*, tie boly dosiaľ vydávané do árendy vo veľkom, teraz ale vydáva vláda tiež v malých parcellách, takže viacerí majú osov z toho. V takýchto malých parcellách vydala vláda lesy v Marmarošskej stolici, v Liptove, vo Zvolene a v Sedmohradsku. A z takéhoto vydávania v malom má aj krajina väčší príjem asi o pol milióna zlatých. Minister veľkú váhu kládol na zalesnenie holých priestorov a táto užitočná práca aj pekne napreduje, lebo posledného roku bolo o 15 miliónov viac stromčokov vysadené, než predtým. Aby obce maly čím väčší osov zo svojich lesov, chce zadať návrh zákona, ktorým sa obecné hory prevezmú do štátnej správy, lebo len tak bude možné zamedziť nemúdre vykynozenie týchže.

Na poli rybárstva badať tiež veľký pokrok. Roku 1895-ho bolo deväť rybárskych spoločností, a teraz ich je už 22; ďalej roku 1894-ho bolo 640 tisíc pstruhových ikier uložené do hôrných potokov, kdežto vlni poskočil tento počet už na vyše poldruha milióna. Ešte väčší vzrastol počet ikier riečnych rýb, ktoré boly umiestené v rozličných riekach a väčších potokoch.

Bolo počuť zťažnosti, že vláda dala za jedného anglického žrebca 200 tisíc zlatých. Toto sú nie vyhodené peniaze. Odkedy sa u nás dochovávajú dobré kone, vývoz koní veľmi poskočil, roku 1894-ho bolo vyvezené 19.429 kusov, kdežto roku 1897-ho vyviezlo sa už 41.277 kusov.

Ani na poli dochovávania lichvy nechceme zaostať. Roku 1894-ho povolil snem na zadováženie plemenákov 90 tisíc zlatých, na budúci rok prosí minister na tento cieľ o 10 tisíc zlatých viac. Z tohoto môže každý občan posúdiť, jak veľmi sa vláda stará o rozvoj dochovávania lichvy a že sa približuje k tomu konečnému cieľu, aby každá obec mala svojich plemenákov. Ale aj čo sa týče chorôb rožného statku, aj v tomto ohľade stojíme nepomerne lepšie. Roku 1894-ho panovala pľúcna nemoc v 284 obciach, kdežto dnes panuje táto nemoc iba v jednej obci. Aj sviňský dúl klesá. Minister s radosťou konštatuje, že pysková a paprčková nemoc skoro úplne prestala; dnes nemoce tieto jestvujú iba v 57. obciach, kdežto v Rakúsku v 698 obciach panujú.

V záujme malých gazdov spravil minister nasledujúce.

Na rozširovanie poľnohospodárskych známostí v súvisi s vyučovaním ľudu vynaložené bolo r. 1896. a 1897-ho 288 tisíc zlatých, na bežiaci rok prosí minister na tento cieľ 129 tisíc zlatých. Poľnohospodárskych škôl mali sme r. 1895-ho 9, dnes ich už máme 17. A aby sa v týchto školách nespanštili poslucháči, minister nariadil, že poslucháči nesmú v inakších šatách chodiť, iba v roľníckych, kto sa tomuto nepodrobí, ten bude zo školy vytvorený. Pre ľudových učiteľov zariadil naukobehy, bežiacého roku môže sa 500 učiteľov vynaučovať poľnému hospodárstvu. Veľmi dobre sa daria aj zimné naukobehy a ľudové prednášky, na ktorých sa viac sto tisíc gazdov poučuje a priuča novým hospodárskym výdobitkom.

Berúc ohľad aj na domáci priemysel, minister nariadil, aby 12 odborných vandrovných učiteľov chodilo po krajine, ktorí budú vynaučovať, jako sa majú konope a ľan pestovať.

Prejdúc na otázku znovuvysadenia viníc, dokázal, že sme dnes už natoľko pokročili, že máme už skoro toľko viníc, jako bolo pred vystúpením

filokséry a že dnes vypustošené vinice majú väčšiu cenu, než jakú mali pred tým kvitnúce vinice.

V ovocinárstve tiež napredujeme. Značne bol rozmnožený počet štátnych stromkových škôl, takže je dnes štát vstave desaťkrát viac štepov a štyri razy toľko stromčekov rozdať, než pred pár rokami.

Podotknúc takto tie hlavnejšie veci, ktoré minister orby podujal v prospech poľného hospodárstva, prešiel na otázku socializmu, ktorá dnes zaujíma mysle všetkých politikov.

Minister jako vlni, tak aj tohoto roku a to síce už hneď na jar chce zariadiť sprostredkovanie robotníkov. Týmto spôsobom hospodári dostanú vždy robotníkov a robotníci vždy robotu bez toho, aby sa museli veľmi namáhať, len sa jednoducho ohlásia v ministeriume.

Čo sa týče samého socialistického poburovania, hovorí, že to vedú 30. agitátori tu v Pešti, ktorí majú vyše štvrt milliona zlatých ročných príjmov, lebo každý jedon socialista musí platiť zápisné a väčšie-mensie príspevky na agitácie. Tedy skutočne chudobný človek ani nemôže byť socialistom, lebo nemá odkiaľ platiť.

Vláda, aby socialistické pohyby potlačila, nemieni hneď uviesť štatárium, lež najprv všetko možné spraví, aby rozbúrený ľud utišila. Predovšetkým prísne bude pokračovať proti tým, ktorí medzi ľudom rozširujú poburujúce spisy. Okrem tohoto predostre celý rad ustanovizní, ktoré drží za potrebné, aby ľud videl, že jedine pri pokojnom sa chovaní a práci môže prísť k niečomu, a ktoré sú potrebné aj z toho ohľadu, aby zase nastúpil všeobecný spoločenský pokoj.

Z tohoto bohatého programu môžu sa ct. čitatelia presvedčiť, že minister orby má smysl pre chudobu a že sa usiluje tejže aj odpomáhať. Z tohoto programu vidno, že sa minister stará, a to otcovský o malých gazdov a usiluje sa zadovážiť im prostriedky ľahšej výživy.

Slovo k rodákom.

Aké zrno sejeme, takú máme žatvu. Starodávna to skúsenosť, no ľudári a jednotlivci nimi omámení nechceli to uznať, kým sa nepresvedčili sami o pravde tejto výpovedi. Prišiel na nich súd — a výrok nie im je prajný. A veď to ani nemohlo ináč byť: luhali — neočate, — na posmech vyšli zaslúžene.

Pozrime len na posledniu varínsku voľbu. Čoho sa tu dopustili, to presahuje už medze a hranice i tej najchatrnejšej slušnosti. Varínsky volebný okres, pozostávajúci z 1060 voličov, doslovne vyhlásili za «čiročistý ľudársky okres.»

Takto ho menuje ľudársky «Alkotmány», sám ale uznáva a soznáva, že je v ňom do poltreťa sto úradníckych a židovských (rozumej: liberálnych) voličov. Tedy dopúšťa, že je jedna štvrtina liberálov v ňom, a keď ľudár toľko dopúšťa, ľahko je veriť, že ich je najmenej dvaráz toľko. Ostatní sú vraj čiročistí, vieroverní, nezvratní ľudári. — Nuž verili by sme im, keby sami takéto tvrdenia svoje slovom i skutkom nepodvracali. — Slovom takto: Rozzival vraj týždne a týždne podpláca a napája voličov. — Koho? Tých vyše dvesto úradníkov a židov? — Tých podplácať a napájať netreba, to sú dľa samých ľudárov isté liberálne vota. Tedy snáď tých skalopevných ľudárskych voličov? — No tí sa zas vraj sklátia nedajú? Kde je tu pravda? — Snáď iste v tom, že je tých osvedčených ľudárov krem kňazov, kaplánov a úradníkov ľudárskych panství veľmi málo.

Ešte väčšmi podvracajú ľudári tvrdenia svoje skutkami, a to často až priveľmi hanebnými skutkami. — Odvolávame sa na svedectvo «Kresťana» a «Alkotmánya» Tam sme to čítali, že Markovič na čele všetkých kňazov okresu z dediny na dedinu chodí kortešovať. Tam sme to čítali, že on a s ním ostatní kňazi a kapláni ľudárski, čím najpodlejšie špincú pred tým vieroverným kresťanským ľudom na protivného kandidáta, katolíckeho kňaza, zlatým krížom ozdobeného kanonika. Tam sme sa dočítali, že ľudársky kaplánik — na posmech vystavoval kanonickú reverendu, hovoriac, že koňské kopito vykukáva z pod nej.

Odtiaľ vieme, že kým ku voľbe z liberálnej strany len dvaja susední ablegáti prišli, ľudári vyslali na drvenia neumelého ľudu celú čatu hrdinov (?) svojich, menovite: Štefana Szabó, Jána Molnár, Aladára Zichy, Franca Buzáth, Rudolfa Páder, Mikuláša Lepsényi, Jozefa Farkas a Zoltána Zmeskal. — Okrem toho dostavilo sa do okresu ešte pred voľbou, — ako to časopisy hlavnomestské konštatovaly — jedenadvadsať cudzích kaplánov, ktorí dňom i nocou po dedinách sa túlili a ľud fanatisovali. — Načo? Veď keď je to taký tuhý ľudársky okres, prečo sa ustávali? — Toľko ich bolo, že na každých 10 oznámených voličov pripadnul jeden ablegát, kňaz alebo kaplán, iste len k tomu cieľu, aby dajeden z tých desiatich, alebo snáď všetci k rozumu neprišli.

Málo čo menej bolo kortešov, ako získaných voličov, a predsa opovázia sa tvrdiť, že je to čiročistý ľudársky okres. — Tak vyzerá ľudárska pravda.

Horňooravci sa veľmi potešili, že ich ľudársky ablegát sa tam ukázal. Báli sa, že sa im už cele ztratil, lebo na časté opytovania vždy len tú odpoveď dostali, že ho veru na sneme nevidiať,

preto mysleli si, že i on, tak ako oni, od ľudárov odstúpil. No sklámali sa a tešia sa tomu, že na budúce nebudú musieť s ním držať.

Ale otvorily sa oči aj kňazom. Teraz už poznajú spolubratov (?) svojich ľudárskych, a — hanbia sa za nich. Akoby aj nie, veď čo dlhopolský kaplán — všestranne známy Mayer — vykázal, to presahuje všetko, čoho sa bársjaký spustlý človek dopustiť môže. I uveriť je to fažko, že duchovná osoba v kostole na kanonika omšu slúžiaceho vykrikovať sa opováži, hanebnosťou, posmechom nazývajú pred veriacimi úradní výkou kňaza. Zhrozí sa nad tým každý svetský, tým viacej zhrozí sa musí kňaz bez rozdielu a výnimky.

A keď si pomyslíme, že všetky tieto hrozitánske námahy; všetky hanebnosti a ukrutnosti daromnými zostaly: vtedy vidíme, že ich zastihnuť zaslúžený trest, hanba a posmech. Slobodnú ruku nechali ľudárom, nedbali na ich vresky a rozhadzovania sa, aby len zas hanbu nerobili vlasti, aby špinu nekydali na krajinu, a predsa zástupy kortešov nič vykonať nemohli. Surovej síle odolal duch, presvedčenie zvíťazilo nad klamstvom. Ľudár prepadnul a s ním i sláva a moc rozsrdených kňazov a heckaplánov. Zapamätá si ľud varinského okresu, čo má myseľ a držať o takých kňazoch, ktorí veľazaslúženého, chýrneho spolubrata, cirkevného hodnostára tak podle napádajú len preto, že sa ich klamstvám proti postavil. Že viac miloval ten dobrý ľud, ako seba a vystavil sa zaň urážkam i posmievaniu, len aby ľud od pligy ľudárskej oslobodil a ho od škody uvaroval. Sláva statnému duchovenstvu a sláva prebudeným voličom.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Výsledok voľby vo Varíne. Voľba vyslanca varinského okresu previedla sa 10-ho februára v tichosti a v poriadku. Zvolený bol kanonik Štefan Roszival väčšinou 10 hlasov proti kandidátovi Ľudovej strany Jánovi Markovicsovi, nitrianskemu kňazovi.

Ľudová strana kortešovala besne. Korteši Ľudovej strany rozchyrovali o Roszivalovi, že je žid a že iba nedovolenou nosí kňazskú reverendu, že na prsách visiaci križ dostal od čerta atď. Takéto vyberané cigánstva ale nie žeby boly pomohly Ľudovej strane, lež práve naopak, ešte odpúdily od nej mnohých.

Nejdeme sa veľa rozpisovať o tejto voľbe, ktorá veru ani najmen neprispela k tomu, aby bola zveľadila vážnosť a úctu kňazov u ľudu. Nie my podrývame úctu kňazov lež podrývajú ju sami korteši Ľudovej strany,

ktorí sa nehanbili cigániť o Roszivalovi, ostrihomskom kanonikovi, že je žid, nestydili sa spievať hanebné piesne pred kostolom, keď slúžil omšu atď. Páni ľudári takéto skutky podrývajú úctu kňazov u ľudu a nie náš časopis, ktorý vždy prízvukoval, že všetka úcta katolíckemu kňazstvu, len jednotlivci sa nachádzajú, ktorí sa nechovajú tak, jako to jejich povolanie vyžaduje a preto ich karháme.

Teraz po prevedenej voľbe mal by už raz aj v tomto okrese nastúpiť pokoj, aby už raz obyvatelia v pokoji mohli pracovať.

Kto bude snášať trovy vyšetrovania vo varínskej voľbe? Proti predošlej varínskej voľbe, na ktorej bol vyvolený Alexander Sipeky, zadala Ľudová strana protest. Vyšetrovanie trvalo dlhší čas, lebo bolo treba vypočuť mnoho svedkov. Vyšetrovateľ vyslanec Pavel Ruffy zadal zprávu o vyšetrovaní patričného odboru snemovne, ktorý držal za potrebné, aby sa previedlo náhradné vyšetrovanie, lebo jednotlivé otázky neboly do čista privedené.

Alexander Sipeky ale nedočkal toto nové vyšetrovanie, lež sa poďakoval. Teraz nastala otázka, že kto poniesie trovy vyšetrovania, ktoré obnášaly 1968 zl. 22 krov. Odbor snemu, ktorý súdil nad voľbou, tak rozhodol, že polovicu trov zaplatí vyslanec Alexander Sipeky a druhú polovicu tí, ktorí zadali protest proti voľbe. Toto rozhodnutie aj snem potvrdil.

Barón Bánffy vo Viedni. Náš ministerský predseda meškal minulú sobotu vo Viedni, kde ho kráľ prijal na osobitnom výsluchu. Vo vyslaneckých kruhoch hovorí sa, že barón Bánffy na tomto výsluchu predniesol kráľovi spôsob, jako mieni uhorská vláda zasvätiť 50-ročné jubilaum sankcionovania zákonov z roku 1848-ho.

Odpoludnia bola pod predsedníctvom kráľa spoločná ministerská porada.

Z lona katolíckeho kongressu vyvolený 27-členový odbor vydržoval 15. februára prvé zasadnutie pod predsedníctvom grófa J. Szapáryho. Gróf Szapáry otvoril poradu, navrhol, aby bol vyslaný užší pododbor, ktorý vypracuje stanovy autonómie. Sptuje sa, či sa tomuto pododboru má dať úprava, čoho sa má pridržať, alebo či sa mu ponechá úplná sloboda. Po dlhšej dišpute zvíťazil návrh grófa Apponyiho, ktorý navrhoval, aby ruky tohoto pododboru neboly ničím viazané, lež aby mu bola ponechaná úplná sloboda, žeby dľa najlepšieho zdania vypracoval návrh stanov autonómie. Pododbor záleží z 9 členov, asíce: biskup Karol Hornig, kanonik Ľudvik Rajner, opát Edmund Vajda, gróf Albert Apponyi, gróf Julius Szapáry, gróf Ferdinand Zichy, Anton Günther, Eugen Pásztélyi a Julius Hoványi.

Ministerské nariadenie v záležitosti vydržovania shromaždení. Aby sa socialistické pohyby nerozšírovaly po krajine, vláda obmedzila právo shromažďovania sa. V utorok vydala nariadenie, v smysle ktorého ten, kto bude brať účasť na nedovolenom shromaždení,

bude pokutovaný 15-dňovým žalárom, alebo pokutou 100 zlatých.

Shromaždenia nebolo slobodno ani dosiaľ vydržiať bez predbežného dovolenia, o ktoré sa bolo treba uchádzať aspoň 24 hodinami vopred. Obmedzenie nachodí sa len v tom, že vláda už vopred určuje za priestupok objavenie sa na nedovolenom shromaždení a spolu určuje aj trest.

Voľba vyslanca v Segedíne. Odumretím grófa Ludvika Tiszu uprázdnený segedínsky volebný okres volil nového vyslanca 15-ho februára. Väčšinou 752 hlasov zvolený bol kandidát liberálnej strany proti kandidátovi neodvislej strany.

Minister vnútra bol v utorok odpolednia u kráľa na výsluchu. Pri tejto príležitosti referoval minister kráľovi o socialistických vzburách v sabolčskej stolici. Po výsluchu poslal minister ministeriálneho radcu Sélley-ho do sabolčskej stolice, aby tam skúmal pomery.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne dňa 8-ho februára. Pokračovalo sa v pojednávaní rozpočtu ministerstva orby.

Prvý rečník bol Ladislav *Béldy*. Uznáva, že vláda mnoho urobila kuľaveniu biedy, povstalej následkom minuloročnej neúrody, ale to všetko je ešte málo. Dokazoval potrebu, aby vláda zakladala čím viac roľníckych škôl, lebo iba tieto priučia ľud k rozumnejšiemu gazdovaniu. Zťažuje sa, že zverolekári nemajú potrebných známostí, žiada tedy, aby sa museli v školách viac učiť.

Franc *Sima* zaoberal sa so šírením socializmu a zazlieval, že sa v sneme nik nestará o to. Zazlieva, že jednotliví páni majú ohromné množstvo zemí a tak chudobný človek neni si vstave kúpiť ani len na piad zeme.

Pavol *Latinovics* chválil vývin, ktorý sme docielili vo výchove dobytku, žiada rozmnoženie zverolekárov.

Anton *Mócsi* hovoril o robotníkoch a robotníčkach a poukázal na to, jak veľmi zkažené mravy panujú medzi nimi. Robotníčky nosia dnes hodváb, a robotníci chodia do kaviarní a hrajú karty a tak samo sebou sa rozumie, že si nevedia dosť zarobiť. Dobře by bolo robotníkov priučiť k sporivosti. Ďakuje ministrom, že sa otcovsky stará o pozdvíženie poľného hospodárstva.

Gróf *Ondrej Bethlen*, bývalý minister orby tiež uznáva úspechy, ktoré docielil minister Darányi na poli poľného hospodárstva. Že sa vláda stará o pozdvíhnutie poľného hospodárstva, svedčí aj tá okolnosť, že r. 1893-ho obnášal rozpočet ministerstva orby 14 a pol milliona, kdežto teraz povoľuje snem na poľnohospodárske ciele 26 millionov zlatých. Poukázal na to, jak veľmi sa šíri socializmus medzi poľnými hospodármi a robotníkmi, aby sa šírenie socializmu dalo zamedziť, treba vynajst spôsob, jakým by sa dal doceliť všeobecný dobrobyt.

Konečne hovoril ešte *Pichler*, sputujúc sa, či je pravda, že vláda zamýšľa obmedziť tlačovú slobodu.

Zasadnutie dňa 9-ho februára. Aj dnes sa pokračovalo v pojednávaní rozpočtu ministerstva orby.

Gedeon *Rohonczy* zaoberal sa výlučne so socializmom. Uznáva, že nespokojnosť má istý malý základ. Ľud si predtým pri regulovaní Tisy zarábala pekne groše a teraz, keď je práca hotová, zostal bez zárobku, následkom toho zostal socialistom. Ale nielen robotníci zle stoja, ani hospodárom sa nevedie k závideniu, lebo boli opätovne zlé úrody. Jak veľmi je ľud zavedený, vidno aj z toho, že k jeho bratovi prišli aj takí gazdovia, ktorí majú po 400 jutár zeme, a žiadali od neho, aby svoje zeme medzi nich podelil. Ľud treba poučiť, že sú reči agitátorov o delení majetku len zavádzania a prísne treba vystúpiť proti agitátorom. Pripomenul, žeby bolo dobre, keby vláda na istých vidiekoch vyzdvihla slobodu tlače, lebo noviny a rozličné spisy najlepšie rozširujú socializmus.

Ján *Molnár* dokazoval, že v Uhorsku upadá stredná trieda a to je príčinou šírenia sa socializmu. Z tejto nehody terajšia vláda nevylieči vlast našu, lež tí, ktorí ju chcú kresťanskou spraviť.

Barón *Solyomossy* žiada, aby sa u nás nehladelo len na pozdvíhnutie priemyslu, lež aby sa vláda dostatočne postarala aj o roľníctvo. Hovorí, že priemyselné podniky odoberajú pracovné sily, ktoré potrebujú roľníci.

Franc *Major* obviňuje vládu, že na úkor priemyslu zanedbávala poľné hospodárstvo. Upozornil vládu na úžeru, ktorá na viac miestach ľud na žobrácku palicu privádza. Dľa rečníkovej mienky socializmus zapríčinily cirkevno-politické reformy.

Zasadnutie dňa 10. februára. Aj dnes pojednával sa ešte vždy rozpočet ministerstva orby. Franc *Bessenyei* čuduje sa, že Molnár také niečo môže tvrdiť, že sa šírenie socializmu dá zamedziť revísiou cirkevno-politických zákonov. Rečník zazlieva, že vláda povoluje utvorovanie takzvaných fidei kommissií, čím sa veľké majetky zaviazajú. Súril zavádzanie ovocinárstva. Zatým prešiel na socializmus, žiada, aby vláda prevzala do rúk vysušanie močarísk a regulovanie riek a tie pozemky, ktoré takýmto spôsobom vyhrá, nech podelí medzi chudobu. Zazlieva, že sa staráme o to, jako sú vrahovia v žalároch zaopatrení, o to sa ale nikto nestará, ako žije chudobný ľud vo svojich chalupách. Nenie za obmedzenie slobody tlače.

Gróf *Eugen Zichy* zaoberal sa výlučne so socializmom.

Albert *Bedő* hovorí, že štát nevystúpil dosť prísne proti tým, ktorí rozširovaním socializmu chceli zaviesť štátny prevrat. Najlepšou zárukou poriadku bude to, keď bude čím viac malých gazdov. Treba robiť malé gazdovstvá a tým dáme ľudu dôkazy, že mu chceme pomôcť a toto bude mať lepší účinok, než všetky prísne poriadky. Žiada soštatnenie administrácie, čím tiež pomôžeme gazdom.

Visontai navrhuje, aby snem vyslal kommissiu, ktorá by hľadala spôsob, jakým by sa dala najlepšie riešiť robotnícka otázka.

Zasadnutie dňa 11. februára. Pri dneškom pojednávaní rozpočtu ministerstva orby prvým rečníkom bol Štefan Rohonczy. Zaoberal sa so socializmom a liek proti tomuto nachádza v tom, že opustíme slobodomyselný smer a navrátime sa nazpät ku kresťanskému základu.

Franc Kossuth prosí vládu, aby odpomohla biede, ktorá panuje v Temeskom Kubine.

Zatým hovoril minister Darányi, s rečou jeho zaoberáme sa na inom mieste.

Zasadnutie dňa 12. februára. Pri dneškom podrobnom pojednávaní rozpočtu ministerstva orby hovoril iba vyslanec Gedeon Rohonczy. Hnevá sa, že vláda nepodalala žiadne osvedčenie, na jeho prvú reč, v ktorej upomenul ministra na socialistické vzbury. Rečník žiadal, aby bola obmedzená sloboda tlače, nenašiel ale nikoho, kto by s nim rovnako smýšľal. Stáje si aj na novinky, že ho preto vyhlásili za agitátora, že žiadal obmedzenie tlače.

Potom dokazoval, že celý socialistický pohyb zapríčinily len poburujúce spisy, ktoré ztrpčily myseľ ľudu. Ďalej ztrpčily myseľ ľudu mnohé prirodzené nehody, ktoré ťažko zasiahli hospodárov, takéto nehody sú: neúroda, filoksera, dĺž na statok atď. Zazlieva, že sa vláda už dávno nezaoberala so socializmom.

Zatým boli pojednávane prosby.

Zasadnutie dňa 14. februára. Dnes bolo dokončené pojednávanie rozpočtu ministerstva orby. Ján Molnár a Franc Major zaoberali sa s rečou ministra Darányiho, v ktorej odsúdil účinkovanie ľudovej strany, jako takej, ktorá chce v ľude vzbudiť aj náboženské nesváry. Rečníci usilovali sa dokázať, že je to nie pravda.

Zatým hovoril zase Rohonczy. Zaoberal sa zase so socializmom. Dľa jeho mienky vláda má vyslať čím viac vojska ta, kde badať vzbury, lebo ľud sa mnoho vojska nafaká, kdežto keď len málo vojska bude vyslané, tak sa ľud oddá doňho a nastane krveprelievanie. Vytykal vláde, že ztrovila na voľby 3 milióny zlatých.

Gróf Albert Apponyi poukázal na to, že sa opposícia už dávnejšie zaoberala so socializmom. Splytuje sa, jako mieni vláda pokračovať proti novinkám a iným spisom.

Peter Morvai skladá celú vinu, na vládu, že sa socializmus natoľko rozšíril.

Minister Darányi odpovedal Apponyimu, že sa vláda bude prísne pridržať zákona o slobode tlače z r. 1848 ho. V smysle tohoto zákona má vláda právo sťahovať také spisy, ktoré obsahujú poburovania, a to aj spraviť.

S tým bolo pojednávanie dokončené.

Ako podporujú ľudari ľud.

Až príliš známy pánik Mikuláš Lepsényi, ktorý ľudové groše tak veľmi miluje, že pre ne i na ľud i svoj stav zabúda: keď mu ľud mámiace časopisy ešte primálo tých tisícok do vrečka

donášaly, ako známo založil v hlavnom meste Budapešti «ústredný sklad» pre slovenské — vraj — potravné spolky. Ako on to tam manipuluje, súdte sami z nasledovného.

V 5. čísle «Kresfana» na strane 11-tej najdete nasledovný dopis:

Kis-Garam, 17. jan. 1898.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velkomožný pane, predstavujem sa pred vás s poníženou prosbou v záležitosti spolku potkonického, vy ráčili ste uverejniť v novinách «Kresfane», že ten spolok bere u žida; nuž to je pravda, pane, lebo so sústredným skladom kresťanských potravných spolkov nemôže konkurenciu zaviesť oproti židovi v Potkoníci, ponač nemôže tak dostať tam, ako u žida v Pešti.

Velkomožný Pane, aj s tým skladom je to tak, ráčili nám predstavení písať, keď sme chceli od nich objednať tovar, aby sme poslali 1000 zl; nuž pane, či to tak, ako mačku vo vreci máme kupovať, to nejde, ved viete, že tovaru pošlú aj na ukážku, a tí páni ani ceny neposlali, ani nič, len 1000 zl. dajte, nám písali; ved my nemôžeme len tak peniaze dávať.

Ale velkomožný pane, ak by nám dali tí páni v ľavnej cene, tak ako inde dostaneme, nuž by sme aj bežteľovali u nich a potom peniaze nie vopredok aby sme museli dávať, ako to vy žiadate, ale velkomožný pane, myslím, žeby bolo dobre o tomto osobne sa poshovárať, no však. S tým zostávam váš ctiteľ.

Ferdinand Stolcz, predseda.

A velkomožný pán redaktor, (ako je to vidite na tej samej strane plátku) chudákovi takto odpovedá:

«Poznamenat musím, že redaktor «Kresfana» nemá žiadneho dotyku s riaditeľstvom krajinského sústredného skladu otázkového.

Red.»

Však je toto poučné? Takto hľa pomáha chudobe cestou Lepsényiho ľudová strana! Daj Bohu dušu, a mne peniaze. Čo ťa do jakosti tovaru, čo ťa do ceny? Pošli vopred 1000 zl. a punkum. A ľudársky redaktor kresťansko-ľudového Kresfana, ako pilát, myje si ruky a veľkodušne vypovie, že on nie je v «dotyku» so sústredným skladom. Hľa takto vyzerá jednota ľudárskeho programu. «Duševná i hmotná vraj podpora ľudu» — tak znie heslo. Pritom nezvratná vzájomnosť a solidarita všetkých ľudárov. Keď ale jedni miesto mravopočestného vzdelávania ľudu, tenže hanebnými plátkami otrávajú a divočia; druhí ale tovar planší a drahšie mu dávajú ako ten za vyvrhela sveta vyhlásaný žid: vtedy

darmo sa obrátiš na jedného proti druhému, oni nestoja medzi sebou v „potyku“.

No len tak i ďalej, tárajte, blúznite; kšeftujte a nadužívajte ten ľud, aspoň čím skôr vytrezvie a vystúpi z «potyku» s vami. P.

DOPISY.

Nemecká Lupča, dňa 13. februára.

Veľactený Pán Redaktor!

Nemôžem pominuť, aby veľacteným čitateľom nedal znať, aspoň v krátkosti, priebeh ablegátskej voľby, prevedenej v Ružomberku 1. februára. V spomenutý deň sme sa pohli rano asi 200 liberálnych voličov z nášho mestečka na vozíkoch a vozoch bromadne, v tom povedomí, že sa aj domov šťastne navrátime. Ale aké bolo naše sklamanie! Celou cestou sa nám nič neprihodilo, len keď sme prišli do Liskovej, tam už od vyšného konca až po samú katolícku faru ženy a dievky nás blatom a skálím vítaly. Keď sme ale videli, že ešte i z fary slúžka a či kuchárka tiež do nás hádže, vtedy sme sa už nečudovali na tom, že to robia ženy a dievky sprosté. Lebo čelad sa vždy poznáva po gazdovi. Tieto poriadne ženičky sme jednoducho zažalovali pred okresným súdom.

Voľba bola tichá, celý deň sa nič neprihodilo, len pár kortešov z ľudovej strany bolo zatvorené pre zavádzanie našich voličov. Popoludní, ako sme odhlasovali, brali sme sa hneď domov preto, aby nás v noci tie liskovské ženy neukamenovali. Okrem blata a všelijakého vykrikovania nestalo sa nám zas nič.

Prekvapilo nás na druhý deň, keď sme sa dozvedeli, že náš kandidát väčšinou 150 hlasov zvíťazil. Dozvedeli sme sa aj to, že ako obišlo tých pár luteránskych liberálov v Liskovej v ten večer. Jedna tlupa od vyšného a druhá od nižného konca radom obloky vybýjala a takto zišli sa pri hostinci, vnišli dnu, našli tam pár liberálov, len tolko že ich do smrti nepobili. A že vraj do tohoto času ani žandára nebolo vidno v Liskovej. A len po tejto odohre prišli žandári, keď naschvál bol posol po nich poslaný.

Žandári vnišli do hostinca a nespokojníkov vyhánali von z krčmy, ktorí sa protivili, ba aj do žandárov sa oddali, tak že títo museli svoju zbraň potrebovať, kde šiesti ranení zostali a na druhý deň z nich štyria aj zomreli, medzi nimi aj vychovavateľka krémárových detí.

Od 2. februára vyslanec sedrie tak aj prešporského vojenského súdu tam až podnes vyšetrujú. Povedá sa, že asi 50 je zatvoreno a asi 200 svedkov je popísané. Takéto škandále, takáto nenávisť ešte nebola na Horniakoch, len ako ľudová strana, vlastne niektorí hlavní bludári ľud mámia a na nepravú cestu ukazujú. Takýmto veciam nech sa tešia Lepsényovci a Hlinkovci spolu. Kam zavedú ľud, to oni dobre vedia, že do žandárov. Oni už vyhnú žaláru všeliakými figlami. Ale ten ľud, aby neskoršie im to len neodplácal. Veď by to aj zaslužili!

My Lupčania sa už nedáme viac oklamať, lebo nás Hlinka raz oklamal, keď sme do stolice výborníkov volili. Toto si navždy zapamätáme. U nás prístupu viac nemá. Čo hneď ešte tisíc ráz väčmi bude havkať do nás v „Slovenských Listoch“ a čo nás ešte väčmi bude pre-

zývať. Veď to ich remeslo, keď sľubami alebo výhrázkami nemôžu nič spraviť, vtedy nás prezývajú. My si ale z toho nič nerobíme, dobre vediac, že „psi hlas do neba nejde.“

Čo nás ešte najväčmi teší, je to, že sme svorne aj s bratmi katolíckmi na p. Jozefa Angyal hlasovali. Len jeden krivý, Daniel Zimányi im ostal. Nech si ho majú, my ho za to biť nebudeme, nech každý robí ako mu jeho presvedčenie káže. Nášmu ale pánu ablegátovi ešte aj teraz musíme povedať: nech žije Jozef Angyal, náš ablegát!

Zimu máme bez sňahu, naše oziminy sú nie pokryté a obávame sa, že nám pri dosť hodných mrazoch vymrznú.

Do videnia!

Liberálny volič.

Horné Považie, 11. februára.

Vysokoctený pán Redaktor!

Dnes som bol svedkom vyslaneckej voľby vo Varíne, tretej to už voľbe za poldruha roka. Voľba bola veľmi zaujímavá a to preto, lebo ľudová strana napla a upotrebila všetky sily, aby svojho kandidáta Markoviča k víťazstvu priviedla. Daromné boly snahy ľudárov; daromné bolo ich búrenie proti Roszivalovi, o ktorom hovorili, že je žid v rúchu kňazskom, aby nešli slúchať jeho reči; neošlo to nič. Ľudári utrpeli porážku a pritom sa stali smiešnymi a opovrženými pre tie nástroje, ktoré v kortešovaní proti zvíťazivšiemu Roszivalovi upotrebili. Voľba bola zaujímavá, lebo stál kňaz proti kňazovi, a ľudári, keď už nemohli ľud fanatisovať tým, že ich Roszival na inú vieru prináča (lebo veď je katolícky kňaz, kanonik), hlásali o ňom, že je žid a bohoruhač. Roszival vo svojich vydržiavaných rečiach kňazstvo tunajšieho okresu ani nespomenul; kňazia sa ale špatne držali naproti nemu.

Voľba bola úplne zákonite a v poriadku prevedená. Odhlasovalo 854 voličov a trvala 23 hodín, aby nemali príčinu ľudári povedať, že neboli k hlasovaniu pripustení, lebo mali čas sa ustanoviť. Že väčšina vyvoleného len desať hlasov prevyšovala, toho príčinou je tá okolnosť, že keď ľudári voličov už nijak nemohli na svoju stranu dostať, ani prosbou ani hrozbou, prenajali si ženy, ktoré v noci na silu, viac ako 50 voličov s táboru Roszivalovho odvedli. Zázračnú účinnosť v prospech ľudárov preukázal farár Gašparec a horár Spotkovský; daromné bolo ale namáhanie i týchto zatatých ľudárov. Ľud ukázal, že už zunoval fanatisovanie kňazské a presvedčil sa, že keď slúchal ľudárov, slúžilo mu to len ku škode.

Tých 422 voličov, ktorí hlasovali na ľudového Markoviča, učinilo to tiež nie z presvedčenia, ale že boli k tomu nútení. Nátlak robili na nich, horári a hájníci panstva Majláthovského, lebo im vyhrážali, že nedostanú kurivo, pašienky od panstva a že im pauský mlynári nesmejú zbožie mlieť. Tu zas kňazia činili ešte väčší nátlak. Ľud sa teda bál, že nebude mať zkadiaľ kurivo si zadovážiť, svoju liehvu kde pást, zbožia kde mlieť, a zas že kňaz — jako pri minulých voľbách sa stalo — z kancla vyhlási, vynuadáva, vynazýva, verejnemu posmechu vystaví takých nefudárov, núž z bojzlivosti hlasovali proti Roszivalovi.

Nuž a potom ľudári ešte hlásajú, že vláda núti dakoho proti presvedčeniu hlasovať; že kortešuje, utlačuje voličov atď.

Pán novovyvolený ablegát veľkomožný kanonik Stefan Roszival nech žije! a nech zabudne na špatné

skutky ľudárov — tých opravdových bládárov, — ale nech bude naším úprimným dobrodincem, priateľom všetkých vospolok; nech naše záujmy všemožne podporuje na snehe, k čomu mu prajeme sily a chuť.

S úctou *Poväšan liberál.*

Pod Čebradom. 14. februára.

Veľactný Pán Redaktor!

Bárs mám dosť aj inej roboty, predsa si ale toľko času zgaždujem, že by som mohol aj ja et. čitateľstvu, — v našom obľúbenom „Opravdovom Kresťane.“ — o terajších katolíckych farároch pár slov zdieľať a myslím, že i slávna redakcia mi toto laskave uverejní.

Doznaná je to dosť smutná vec, keď si človek pomyslí o terajších kat. farároch, že miesto toho, aby sa starali o dnešné spasenie kresťanov; ani či je to nie hriech? Za starých časov kňazi sa takto do politiky nemiešali. Akú te ma kňaz inakšiu úlohu, ako modliť sa, svet v dobrom vynačovať a celý svoj život jedine len Bohu obetovať; lenže to kňaza dnes tak nečinia, ba práve naopak, svet naša poburujú bez toho, že by mu vysvetlil, že kto a čo je to ten „liberál“, nuž veď sami kňazi by mali byť najväčšími liberálami. Veď kňazi ľudu poslal ešte nie dobrého nevykonali a ani mu nevykonajú, ale keď im príhara, vtedy si volajú ľud ku pomoci.

Keď kňazi počuli, že im idú matrikárske odobry, hneď začali zakladať konsumy a to všetko len pre svoj ošoh.

V tejto obe: „Pod Čebradom“ — akonáhle prišiel ta kat. kňaz, — priam mu musela obec oddeliť veľký kus poľa, teraz ale on to pole dáva do arendy za pekný groš, obéania ho ale vždy prosia, že by ho radšej im dožičil arendovať a nie cudziemu a ešte aj viac arendy chci dáť, ale to im on predsa nedožičí užívať, trebárs sú dosť mizerní. Viete, komu ho radšej dal? nuž židovi a potom bude ešte na židov vrešťať. On je aj pritom konsume ako direktor, ale mi môžete veriť, že od iného doň nekupuje ako od žida, a potom bude vykrikovať „Kresťania, kupujte len u kresťanov!“ a on to nečiní. — Bol by blázon ten človek, ktorý by šiel radšej draho do konsumu kupovať, keď u žida dostane lacnejšie.

V ružomerskom okrese je naša liberálna stránka veľmi silná, jako sa to dokázala aj pri terajšej ablegátskej voľbe 1-ho februára, lebo ohromnou väčšinou hlasov slávne zvíťazila; ľudárska ale, — ponevác je bez fundamentu, — prepadla a o krátky čas sa rozide navěky a daj to Bože čím skôr.

Jestli slávna redakcia popraje tomuto dopisu kúsok miestočka, tedy budem na budúce pokračovať.*)

Nech žije liberálna strana! *J. Čebradský.*

BESEDNICA.

Dobrodružstvá kalifa Harun Aressyda.

Z arabských poviedok.

(Pokračovanie.)

Historika Kodjah Hassan Alhaballa.

„Panovníče pravoverných! — začal Hassan — aby vašej jasnosti lepšie dokázal ako som prišiel k terajšiemu môjmu majetku, najprv musím sa rozpomenúť o mojich dvoch dobrých priateľoch, ktorí sú ešte živými obyva-

*) Bude nás tešit

teľmi mesta Bagdadu a o pravdivosti mojich slov oni môžu vydať svedoctvo. Po Bohu, ako darcovi všetkého dobrého, im mám čo ďakovať za terajší svoj majetok a šťastie.

Jeden z týchto dvoch priateľov menuje sa Saadi a druhý Saad. Saadi, ktorý je veľmi bohatý, vždy to hovorieval, že šťastným človekom na svete môže byť len ten, ktorý má toľko pokladov, že neodvisle od každého človeka môže žiť.

Saad je iného náhľadu. On sice dopúšťa, že treba mať majetok, nakoľko je to potrebné k udržaniu života; avšak tvrdí, že statočnosť musí robiť človeka šťastným a blaženým, bez toho, že by sme sa viac starali o svet-ské majetky, než je potrebné k dokázaniu šľachetnosti naproti iným. Saad patrí k takýmto ľuďom; je spokojný a žije šťastne. Ačpráve je Saadi naproti nemu boháčom, vzor tomu sú dobrí priatelia a boháč sa nevyvyšuje nad Saada. Vyjmúce horudanej rozdielnej mienky o bohatstve, oba priatelia vo všetkom boli jednomyslní.

Raz Saadi hovoriac o tomto predmete — ako mi to potom oba rozpovedali — tvrdil, že chudobní sú len preto chudobnými, ponevác sa alebo takými narodili, alebo jestli sa v bohatstve narodili, tak majetok premrhali, alebo čo sa tiež stáva, prehrali. „Dľa môjho náhľadu — pokračoval Saadi — títo chudobní sú len preto chudobnými, ponevác si nevedia usporiť takú summu, ktorá by bola dostatočná k tomu, aby sa rozumným spravovaním tejto summy vytrhli z biedy, a ja myslím, keby si raz takúto summu nadobudli alebo by túže dostali, predsa by len zbohatli a stali sa zámožnými.“

Saad tvrdenia Saadi nechcel odobryť. „Tebou odporúčaný spôsob — hovorí Saad — na zbohatnutie jednotlivca, mne sa nezdá byť tak istým, ako si myslíš. Táto tvoja mienka nenie dosť základná a ja môj náhľad mohol by o mnoho základnejšími dôvodami dokazovať, ale tak by sme zašli ďaleko. Ja myslím, že chudobný človek zbohatne skrz bárs čo skôr, než takou summou, ktorú by hársjak rozumne upotreboval.“

„Saad — hovorí Saadi — vidim, že s tebou takto k ničomu neprídem, keď budem ďalej zastávať svoj náhľad; ale radšej urobím próbu, aby ta presvedčil a na príklad summu, ktorá sa bude zdať dostatočnou, dám takému chudobnému remeselníkovi, ktorý žije z práce svojich rúk a zomre v takej biede, v jakéj sa narodil. Keď sa toto nepodari, oprobujeme tebou odporúčanú cestu, či sa podari?“

O niekoľko dní po tomto rozhovore dvaja priatelia prišli prechádzajúc sa do tej čiastky mesta, v ktorej som bol ja prevádzal povraznicke remeslo, ktorému som sa priučil od svojho otca a tento tiež od svojho otca, od deda našej rodiny. Kto videl môj odev, bol hneď na čí-stom, že som chudobný.

Saad rozpomenúce sa na slová Saadiho, riekol: „Snáď si zabudol už na to, čo si mi sfúbil, tu hľa je človek — a ukázal na mňa — ktorého už dávno vídavam v chudobe priasť povrazy. Tento človek je cele pri-hedný aby si na ňom oproboval tebou odporúčaný spôsob zbohatnutia.“

„Nezabudol som“, odpovedal Saadi. — „od tých čias som vždy nosil pri sebe toľko peňazí, koľko je k takejto próbe potrebné a čakal som len na príležitosť, aby si i ty mohol byť svedkom. Oslovme ho a zvedme, či skutočne potrebuje peniaze.“

Dvaja dobrí priatelia prišli ku mne a vidiac, že chci prehovorit so mnou, prestal som pracovať. Dľa zvyku ma pozdravili a Saadi začal rozhovor dozvedajúc sa na moje meno.

Ja ďakujúc za pozdrav, odpovedám na dotaz Saadiho: „Pane, ja sa menujem Hassan a pre moje remeslo vo všeobecnosti známy som pod menom Hassan Alhabbal“.

„Hassan“, hovorí Saadi, „ponevác niet takého remesla, z ktorého by majster nemohol vyžiť, nepochybujem, že vaše remerlo donáša vám toľko, koľko ku výžive potrebujete a i sám sa čudujem, že od tých čias čo toto remeslo sprevádzate, neusporili ste si toľko, aby ste si mohli kúpiť viac konopí a pomocou tovaryšov robiť toľko práce, že by ste z osohu tej ľahšie a lepšie mohli vyžiť.“

„Pane“ odpovedám mu, „nečudovali by ste nad tým, že som si nič neusporil a nevstúpil na cestu zbohatnutia, keby ste vedeli, že svojou celodennou prácou sotva som vstave toľko zarobím, koľko je treba na chlieb a stravu pre mňa a pre moju familiu. Mám ženu a päť detí, z ktorých ešte ani jedno není tak veľké, že by mi mohlo pomôcť; treba im chovať a odev a okolo chalupy, nech je ona bárs jak malá, vždy treba čo to dať opraviť. Ačpráve sú konope lacné, predsa len treba peniaze, aby si ich človek mohol zaopatriť a to je prvé, na čo zo svojho zárobku musím odložiť, lebo inak by nebol vstave vyžiť. Ľahko si teda môžete pomyslieť, dobrý pane — hovorím — či som vstave toľko zarobím, aby seba a svoju familiu postavil na lepšie nohy. Nám je dosť, keď sa s tou trochou, ktorú nám p. Boh dá, uspokojíme a nevzbudzuje sa v nás túžba po tom, čo nám snáď chybuje; ba skôr sa nám zdá, že nám nechýba nič, keď máme našu každodennú potrebu a nie sme nútení nikomu byť na ťarchu“.

Keď som mu moje polozenie takto dôkladne rozpovedal, Saadi mi riekol: „Hassan, už sa nečudujem, prečo si sa musel uspokojiť s tvojím osudom. Ale keď by ti daroval mešec s dvesto dukátmi, či by si vedel tú summu dobre upotrebiť a čo myslíš, či by si s týmto obnosom nebol o krátky čas aspoň takým boháčom, ako najprvší povrazníci?“

„Pane — odpovedám — považujem vás za tak statočného človeka, že si nerobíte zo mňa žart a že nabídnutie vaše je skutočné. Preto som smelý poznamenať, že i o mnoho menší obnos by bol dostatočný, aby sa stal nielen takým boháčom ako sú najprvší povrazníci, lež o krátky čas i boháčim než všetci boháci veľkého a ľudnatého mesta Bagdadu dohromady.“

Veľkodušný Saadi hneď i dokázal, že pravdu hovoril, vyňal zo zábrania mešec a oddal mi ho so slovami: „Tu máš tento mešec, najdeš v ňom všetkých dvesto dukátov. Ja prosím Boha, aby ťa požehnal a aby si mal z toho dobrý užitek. Môžeš byť istý i o tom, že ja a tu môj priateľ Saad veľmi sa budeme tešiť, keď sa skrz nás staneš šťastnejším než si bol dosavád.“

Keď som, oh panovníce pravoverných, dostal mešec s peniazmi do brsti a schoval ho do zábrania, bol som cele dojatý, tak že som ani slova vďaky nenachodil a preto som chytil okraj jeho odevu ku pobozkaniu; ale on tomu vyhnul a rýchle sa vzdialil aj so svojim priateľom.

Po ich odchode chytia sa práce, prvou mojou starostou bolo postarať sa o bezpečné miesto pre peniaze. V biednej mojej chyži nemal som ani skryne, ani trubly, ktorú by bol mohol zavreť, ani iného súceho miesta, kde by môj poklad bol mohol ukryt bez strachu, že mi ho niekto ukradne.

Ponevác i ja, tak ako iní chudobní ľudia, nosieval som moje peniažky v turbane (čiapke), teda nechajúc prácu vzal som si z mešca desať dukátov na najpotreb-

nejšie veci a ostatné peniaze tak pozorne som zakrútil do bieleho plátna, ktorým okrucam si čiapku, že to ani moja žena nespozorovala.

Ešte v ten deň mojím prvým výdavkom bolo, že som kúpil hodne dobrých konopí a potom, ponevác mäsa sme už i tak dávno nemali na stole, šiel som do jatky kúpiť mäso.

Keď som šiel späť, v ruke nesúc mäso, napadol ma orol a iste by mi bol mäso vytrhol z ruky, keď by ho nebol silne držal. Avšak lepšie by bolo bývalo, keby mu bol dal mäso, aby neztratil svoj mešec. A tak čím som sa lepšie bránil, tým väčšmi na mňa ťtočil, chtiac mi vziať mäso; poletujúc v povetrí trhal ma sem a ta. Na moje nešťastie v tomto zápase spadol mi s hlavy turban.

Orol naskutku popustiac mäso, schytil do zobáka môj turban a v nasledujúcom okamihu vznášal sa už v povetrí. Ja som začal tak jaskať, že všetky susedné ženy a deti vybehly a nafakajúc sa, kričaly tiež. Takýmto spôsobom myslel som nastrašiť orla, nazdajúc sa, že pustí svoju korisť.

Avšak to sa nestalo, a onedlho orol zmizol i s čiapkou v takej výške, že som ho viac nevidel. Bežat za ním v tom smere bolo marné.

Takto utratiac peniaze a turban, smutný navrátil som sa domov. A ponevác som potreboval ešte i iné maličkosti, odložených desať dukátov som ztrovil. Kúpil som i konope, ale to bolo málo, aby bol mohol uskutočniť moje nádeje ozbohatnutí.

Najviac ma v tomto nešťastí trápilo, že môj dobrodinca mi snáď neuverí, ako som prišiel o peniaze a nebude spokojný, že som jeho dobročinnosť tak zneužil.

Pokým mi tých niekoľko dukátov trvalo, ja a moja familia žili sme dobre; ale o krátky čas zase som upadol do takej biedy ako predtým. No napriek tomu som sa neponosoval. — „Boh — tak som rozmyšľal — chcel ma zksúsiť, keď mi dal peniaze v takom čase, keď som na to ani nemyslel, potom mi ich opäť vzal, lebo sa mu tak zaľúbilo. Buď preto tak ako dosavád chváleno meno jeho. Podrobujem sa jeho vôli!“

Tak som rozmyšľal, pokým moja žena, ktorej som škodu sdelil, nedala sa ani potešiť. V strachu i pred susedmi som riekol, že som s turbanom ztratil i stodeväťdesiat dukátov. Ponevác ma ale znali ako bedára a nevedeli si vysvetliť, ako by si ja bol mohol takú summu z práce mojich rúk usporiť, len ma vysmiali a deti ešte väčšmi ako starší.

Po tomto nešťastí asi o dva mesiace spomenutí dvaja priatelia zase prišli na prechádzku do tej časte mesta, v ktorej som ja býval. Tu napadlo Saadovi, že ja bývam blízko, preto riekol: „Poďme ďalej, tu býva Hassan a uvidíme, či sa mu teraz s tým tvojím darom lepšie vedie.“

„Dobre, — odpovedá Saadi, — i tá som už na to myslel, aby si sa mohol presvedčiť o správnosti mojich náhľadov. Uvidíš, že sa mu vedie už tak dobre, že ho sotva poznáme.“

Dvaja priatelia vkročili do ulice a najprv spozoroval ma Saad. Ako ma uvidel, riekol Saadimu: „Zdá sa mi, že sa osud Hassanov o nič nepolepšil. Tak biedne je odetý ako pred tým, len turban ako by mal nový a čistejší. Poď bližšie, presvedíme sa!“

Približujúc sa, Saadi mohol spozorovať, že Saad má pravdu a nevedel si predstaviť čomu má pripísať tú malú zmenu. Začudovaný súc neprehovoril ani slova a keď prišli ku mne, po pozdrave prehovoril Saad: „No, Hassan, ako že sa ti teraz vedie. Bezpochyby lepšie

ako predtým, lebo dvesto dukátov bolo ti na dobrej pomoci."

"Slachetní páni — hovorím obrátia sa k nim — s najväčším žiaľom musím uznať, že vaše snahy nekorunovali zdar a moje nádeje sa nevyplnili. Čo sa mi prihodilo, to mi sotva uveríte. Pri tom všetkom som statočný človek, ktorému môžete veriť, lebo nič nenie taká pravda ako to, čo vám hneď rozpoviem."

A na to som im rozpovedal všetko tak, ako práve teraz pred vašou jasnosťou.

Saadi nijak nechcel uveriť mojim slovám: "Hassan, — hovoríš — ty ma držiš za blázna a chceš ma oklamať. Hovoríš neuveriteľné veci. Orly nebládajú turbany, ale to, čím si zaženú hlad. Ty si ale urobil tak, ako ostatní chudobní. Keď dostanú zrazu peniaze, prestanú pracovať, pijú, jedia a leňošia, a keď sa peniaze minuly, zase trú bieda ako predtým. Ty si preto ostal v biede, lebo si si to sám zaslúžil a urobil si sa nehodným dobrodenia."

"Pane — odpovedám — s radosťou trpím vaše výčitky a snesiem i ostrejšie tým ľahšie, pretože viem, že som ich nezaslúžil. Prípad je známy v celom okrese a ľahko môžete zvedieť, že som vás neoklamal. Uznávam, že sám nepočul som, že by bol orol odniesol s turbantom i peniaze, avšak predsa je tak, lebo čo sa nestalo, stať sa ešte vždy môže."

Saad sa ma ujal a Saadimu hovoril toľko udalostí o orloch, koľko len vedel, a tento znova siahol do zábrania a vyčítal mi na dľaň nových dvesto dukátov s týmito slovami: "Hassan i týchto dvesto dukátov si darujem; ale si ich dobre schovaj, a nesťrať ako tie predošlé, usiluj sa, aby si si týmito nadobudol to, čo si si mal nadobudnúť už s predošlým darom."

Na túto neškodnosť bol som veľmi dojatý, ale prv, než by sa bol mohol za ten dar poďakovať, dvaja priatelia odišli.

Po ich odchode hneď som sa navrátil domov, a keď som nenašiel ani manželky ani detí, z dvesto dukátov vzal som desať a ostatné zakrútiac do ručníka, ukryl som do jedného hrnce naplneného otrubami, lebo som iného bezpečnejšieho miesta nemohol nájsť a ani mi nenapadlo, že by žena alebo deti v tom hrnci niečo hľadali. Žena sa navrátila a ja priateľov ani nespomenúc, ponáhal som sa kúpiť konope.

Pokým som kupoval konope, po ulici chodil jeden človek a predával popol, potrebný ku praniu šiat.

Moja žena, ktorej sa práve takýto popol minul, zastavila predavača a nemajúc peňazí pýtala sa, že či by jej nezamenil otruby za taký popol. Predavač prezrel otruby, začaroval a s hrncom i s otrubami odišiel preč.

Navrátil som sa s toľko konopami, koľko sme len ja a päť nosičov ťarehy uniesť vládali. Oddýchnuv si, pozrel som sa, kde bol hrniec s otrubami, ale tam ho už viac nebolo.

Vaša jasnosť! Nemožno mi vysloviť, ako som sa prešakol. Hneď som sa spýtal ženy kde je hrniec a tá mi rozpovedala ako ho začarovala i s otrubami.

"Oh, ty nešťastnica!" kričím, "tým si nás vrhla do nekonečnej biedy!" a potom som jej rozpovedal, ako som dostal a do hrnce ukryl nový dar od Saadiho.

Málo chybelo, že moja žena nezbláznela, keď zvedela, jak veľkú chybu spáchala v svojej hlúposti. Jajkala, trhala si vlasy a šaty, nariekajúc: "Oh ja nešťastnica, kde že ja už nájdem teraz toho kupca. Oh, nie som hodná na svete žiť. Preto že si mi nepovedal, čo si ukryl do toho hrnce. Keby si mi to bol povedal, nebolo by sa to stalo!"

Veľmi dlho by trvalo, keby vypočítal všetko, čo moja žena v svojom zúfalstve pohovorila. Veď vie vaša jasnosť, ako vie žena obracať jazykom v žiali.

"Drahá žena moja," riekol som, "utíš sa, i tak tým nenie spomoženo proti nášmu nešťastiu a krikom upozorníš len susedov, ktorí sa budú z nášho nešťastia tešiť. Najlepšie bude, keď zamlčíme naše nešťastie a uspokojíme sa s tým, že to bola vôľa Božia. Zároveň chváľme Boha, že nám z dvesto odňal len stodevätidesiat dukátov a že si s tými desiatimi aspoň trochu pomôcť môžeme."

Moja manželka sa nevedela s týmito slovami potešiť, ale čas zahojí všetky rany, a tak sa i ona uspokojila.

"Je pravda, že žijeme chudobne," riekol som ja, "avšak čože majú boháči takého, čo by sme i my nemali? Či nedýchame to isté povetrie? Či sa neohrievame tým istým slncom? Či i ... tak ako oni? Úzko berúc, rozdiel medzi nami ... je tak nepatrný, že to nemožno brať ani do ohľadu."

Jediné, čo ma trápilo, bolo to, ako pozrem do očí Saadiho, keď bude pýtať, aby vydal počet z gazdovania s dvesto dukátmi a ako som polepšil svoj osud. A vtedy, keď mi toto prišlo na um, videl som sa v hanbe a posmechu, a práve ako i po prvý raz, nebol som vinným svojho nešťastia.

Teraz trvalo dlhší čas, pokým prišli dvaja priatelia spýtať sa ma, ako sa mi vedie. Saad často hovoril o mne so Saadim, ale tento návštevu vždy odťahoval.

"Čím neskoršie ho navštívime," hovorieval Saadi, "tým bohatší bude Hassan, a tým väčšiu radosť budem mať z neho."

Saad nebol tej mienky a znova pochyboval o mojom šťastí.

"Ale veď ho vari len nestihlo nešťastie i po druhý raz!" hovoril Saadi.

"To neverím," odpovedal Saad, "ale pochybujem, žeby mu tvoje peniaze dopomohly k bohatstvu. Teraz ho mohlo stihnúť iné nešťastie než prv a preto neteš sa už vopred. Tuším, že sa tebe tvoj prostriedok zbohatnutia človeka nepodari, a tak oprobujeme na Hassanovi môj prostriedok, že totiž chudobný človek zbohatne každou inou cestou, len nie skrz peniaze."

Keď sa raz opätovne spolu zišli. Rozhodli, že sa presvedčia o mne, ako sa mám. Sobrali sa teda a prišli ku mne.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHÝRNIK.

Kráľ v Budapešti. Jeho veličenstvo kráľ v utorok rano prišiel do Budapešti, a tu sa pobaví asi za dva týždne. Do hlavného mesta prišiel aj arciknieža Otto so svojou manželkou. V sobotu dňa 19. t. m. bude bál pri dvore a v nasledujúce dni dva dvorné obedy. Počiatkom marca odcestuje kráľ do Viedne a 10. marca pôjde do Teritetu navštíviť kráľovnú, kde sa pobaví asi za tri týždne.

Narodeniny knieža-primasa. Kardinál Vaszary v sobotu svätí v tichosti a v kruhu svojich dvorných kňazov výročný deň svojich narodenín. Knieža-primas totiž v sobotu zavŕšil 66. rok svojho života. — Po všetkých hlavnomestských rímsko-katolíckych chrámoch vydržiavaly sa v ten deň podakujúce služby Božie.

Gróf Gustáv Kálnoky zomrel. Bývalý minister zahraničných záležitostí v nedelu popoludní zomrel na svojom statku v Prödlitzi. — Gróf Kálnoky narodil sa v Letovicách (na Morave) dňa 29. decembra r. 1832. Po skončení svojich štúdií vstúpil za vojaka. Neskôr ale opustil vojenskú dráhu a prešiel ku diplomacii. Tu rýchle pokračoval, takže po smrti Haymerleho dňa 21. novembra 1881 vymenovaný bol za ministra zahraničných záležitostí rakúsko uhorskej monarchie. Jeho zvláštnou zásluhou je udržanie európejského pokoja a utvorenie trojspolku. Kálnoky účinkoval ako zahraničný minister až do 16. mája 1895., vtedy totiž následkom známej Agliardovskej záležitosti vzdal sa svojej torby. Jeho veľčenstvo kráľ veľmi uznanlivo sa vyslovil o účinkovaní grófa Kálnokyho a keď tento zažadoval vyznačiť ho diamantovými odznakmi rádu sv. Štefana.

Vyznačenia. Kráľ vyznačil baróna Fridricha Podmaniczkeho, vyslanca a predsedu liberálneho klubu, veľkým križom rádu železnej koruny. Toto vyznačenie s radosťou prijala celá snemovňa bez rozdielu politického vierovyznania, lebo barón Podmaniczky je všeobecne obľúbený.

Minister Darányi čestným mešťanom Komárna. Právomocenstvo mesta Komárna jednohlasne a s veľkým oduševnením zvolilo ministra orby Ignáca Darányiho za svojho čestného mešťana. Skvostne vystavený diplom čestného občianstva donesie ministrovi deputácia.

Zomrel na kanclí. Anton Zapfl, kat. kaplán v Ternitze, pri Gréci, počas kázne ranený mŕtvicou zomrel. Neočakávaná smrť mladého kaplána narobila veľký strach medzi veriacimi.

Časté požiare. V Malackách (prešporská stolica) panuje veľký strach, lebo behom krátkych 4 týždňov 7 razy horelo v obci. Nesvedomí podpaľiaci rozposielajú hrozivé listy, v ktorých vopred oznámia oheň a daromná je všetka opatnosť, oheň skutočne aj vypukne tam, kde to podpaľiaci oznámili. Minulého týždňa boli dva ohne, pri ktorých shorelo spolu 13 domov. Vrchnosť dosiaľ bez výsledku stopuje zločincov.

Chceli by sa navrátiť domov. V Amerike žije asi dvestotisíc takých vojopovinných z Rakúsko-Uhorska, ktorí pred assentirkou vystažovali sa do nového sveta a tak svojej vojenskej povinnosti zadost neurobili. Minulého roku, keď čítali zprávy o milennárnych slávnostiach opanovala ich taká túžba za vlastou, že zadali ku uhorskej vláde spoločnú prosbu, v ktorej hovoria, že všetci radi by sa vrátili do svojej starej vlasti, ale aby vyprostredkovala u kráľa amnestiu, aby ich potom neassentirovali. Táto prosba nemôže byť splnená.

Ženské — vegetarianmi. V Londýne založily vegetariáni ženského pohlavia spolok, ktorý minulé dni vydržoval valné zhromaždenie. Predsedníčka žiadala aby členovia spolku nepoživali inej potraviny len rastlinnej, aby vyobcovali z kuchyne nielen mäso, ale aj maslo, mlieko, vôbec všetky potravné látky, ktoré od zvierat pochádzajú. Ba ani v šatstve aby netrpely vlnu, kožu, ba ani len hodváb, lebo tieto látky tiež zvieratá poskytujú. Predsedníčka tvrdila, že všetky tieto látky môžu byť nahradené, a hneď ukázala umele zhotovené maslo, všelijaké súkna a tkaniny, ktoré boli čisto z rastlinných látok zhotovené. Ale poslucháči chladne prijali nový návrh, a jedna mašamótko sa vyslovila, že pri takýchto pomeroch by musela na vniroč vyjsť. Zhromaždenie sa presvedčilo, že lepšie bude o návrhu predsedníčky nepovedávať, lebo bolo k obávaniu že sa členovia spolku pobijú.

Vicišpán samovrahom. Vicišpán mármárošskej stolice Koloman Kutka sa zavraždil. Za príčinu samovraždy udávajú tú okolnosť, že 100 tisíc zlatých zo sirotských peňazí uložil v mármarosszigetskej ľudovej banke, ktorá teraz krachla. Vicišpána ťahali na zodpovednosť za ztratených 100 zlatých on miesto toho, aby bol zodpovedal, zavraždil sa.

Socialistické pohyby. V sabolčskej stolici v niektorých obciach ľud sa úplne zoprel vrchnostiam. V obci Cigánd ľud napadol vojsko, toto strielalo a 27 ti občania boli ťažko ranení. V iných obciach vyhrážajú sa pánom, že ich pobijú a podpália. Inde si už zase sedliaci aj poddelili pozemky zemských pánov. — V celej stolici je vojsko umiestené.

Otrávil sa na veseľi. V Beluši (trenč. st.) jeden zámožný gazda vydával po tieto dni svoju dcéru a ku svatbe šťastní rodičia povolali všetkých pokrevných a známych. Po svatobnej hostine tak hostitelia ako i mnohí zo svatobných hostí, počtom jedenadvadsiat, náhle ochoreli. Traja už zomreli a niektorí zápasia ešte so smrťou. Predbežné vyšetovanie zistilo, že sa nešťastní ľudia otrávil. Hovorí sa, že gazda kúpil na veselie niekoľko barancov od jedného druhého gazdu, ktorý chcel v dome vykynožiť potkanov porozosýpal otravy po dome. Túto otravu barance požraly a z týchto barancev jedli potom aj svatobníci. To však ešte neni dokázané. Vyšetovanie vedie okresný sudca z Ilavy a tamojší okresný lekár. Mŕtvoly zomretých sekcurovali a žalúdky poslali do Budapešti krajskému chemickému ústavu cieľom preskúmania. — Následkom veľkého nešťastia panuje v celej obci veľké rozčulenie, lebo skoro v každej rodine je niekto chorý.

Zhorel chrám. Z Petrohradu oznamujú, že tamojší reformátsky chrám zhorel. Pri hasení nebezpečného požiaru traja hasiči utrpeli smrteľné popáleniny.

Dostal sa. Móric Schwarz zlatník v Miškoveci oznámil polícii, že ho vykradli, pri ktorej príležitosti zloději odniesli mu vraj šperkov asi za 18 tisíc zlatých. Policia začala stopovať a vystopovala to, že sa Schwarz sám obkradol, aby oklamal veriteľov. Samo sebou sa rozumie, že sedí už vo väzení aj so ženou.

Kradol kabáty. Abraham Herz, 29ročný kupecký pomocník, rodom z Lipt. Sv. Mikuláša, prišiel do Budapešti a keď službu nenašiel, začal v kaviarňach kradnúť zimné kabáty. A v krádeži musel byť veľmi šikovný, lebo keď ho tieto dni v jednej kaviarni chytili, práve keď chcel ukradnúť kabát, a na políciu odviekli, vysvitlo, že cena ukradnutých kabátov, ktoré potom predal alebo založil obnáša vyše 1200 zlatých. Nebezpečného zlodēja uväznili.

Veľké nešťastie v synagoge. V ruskej obci Dzielne v tamojšej synagoge počas modlitieb sa srútila ženská galleria. Prestrašení židia usilovali sa ku východom a v hroznom stisku 12 ženských, 5 mužských a troje detí prišlo o život. Mnohí utrpeli ťažké rany.

Vetrom hnaný vlak. Železničná spoločnosť dráhy Kansas-Pacific v Amerike urobila nedávno zálmavý pokus. Všetky vozne jedného vlaku opatrili stážami, na ktoré potom rozostrelí veľké plachty tak ako na loďach. Vlak až po rovinu ťahal rušeň, ktorý neskôr len v páde potreby mal začať ťahať. Keď vlak na rovinu došiel, tu rušeň prestal ťahať. Vektor oprel sa do plachát a tisol vlak s takou rýchlosťou, že za hodinu prešiel štyridsať míľ vzdor tomu, že rýchlosť vlaku hatily nepočítané záhyby železničnej trate. Za hodinu prejachať teda vlak 74 kilometrov. Na každý pád na prvý pokus je to dostatočný výsledok.

Kráľ na bále. Dobrovoľní ochrancí vydržovali v stredu bál. Na tento bál prišiel aj kráľ v sprievode arcikňažny Marie Jozefy a jej manžela arcikniežata Ottu. K prosbe kráľa prišli tu aj všetci ministri, vysokí vojenski a civilní hodnostári. Zábava táto pekňú summu prinesie užitočnému spolku dobrovoľných ochrancov.

Dobročinnosť vacovského biskupa. Vacovský biskup Konštantín Schuster dal zase krásny znak svojej, hranice nezajúcej dobročinnosti. Najnovšie oddal meštánostovi mesta Vacova 40 tisíc zlatých. Z tejto summy obecal 10 tisíc na mestský špitál, na ktorý už predtým daroval 100 tisíc zlatých a 20 tisíc zlatých na mestský sirotinec, na ktorý predtým bol dal 30.000 zlatých. Dobročinný biskup vymienil to, aby do týchto ústavov prijímaní boli chorí, dotyčné syrotky, bez rozdielu náboženstva.

Počasié. Jestli kedy, tak tohoto roku sa nevyplnily kalendárske predpovedania času. Niet snáď kalendára, ktorý by nebol predpovedal sňah, tuhú zimu, chujavice atď. a miesto tohoto máme zväčša ľavné, jarné povetrie. Tak sa zdá, že sa zima tohoto roku pomýlila a miesto toho, aby panovala v hornatých severných krajoch, zašla do Talianska. Tam majú takú zimu, jakú už dávno nemali a k jakej ani najmieň nenie zvyklá kožka Talianov. Kde by teraz mali citrony a naranče kvitnúť, tam teraz padá sňah, a u nás máme teplo.

Drahé kvety. Za niektoré druby orchideí platia milovníci kvetov neslýchané ceny. V Brüsseli nedávno jedno cypripedium heleridum predali za 2000, jedno odontoglossum za 2500 a jednu tretiu orchideu za 3750 zl. Orchidei sú pestrobarevné kvety, ktoré majú rozličné pekné podoby. Tak je jedon druh, ktorý sa podobá motýľovi, iný zase vtáčiemu hniezdu atď.

Ktorí sa za živa pochovávajú. V Rusku, na okolí Tiraspolu, objavili jednu náboženskú sektu, ktorej členovia strašným spôsobom dokazujú svoju nezlomnú vieru. Hrôzy tejto sekty, menovite na konci minulého roku sa zjavily. Kňazi tej hlásali, že dňa 1. januára t. r. bude koniec sveta. Veľká časť členov sekty vo svojom strachu dala sa za živa pochovať, lebo ich dogmy učia, že kto na taký spôsob dokončí život, ostane anjelom na druhom svete. Keď sa vrehnosť dozvedela o jestvovaní tejto hroznej sekty, hneď zaviedly prísne vyšetrovanie. Chytili jedného 24-ročného mladého človeka, menom Kovaleva, ktorý tiež bol členom tejto sekty; tento potom vyznal, že len on sám 17 ľudí zakopal za živa do jednej hlbkej pivnice. Veriaci tejto sekty sami a dobrovoľne sa podvolili hroznej smrti. Keď tú pivnicu prekutali, vsku-

tku našli tam 17 mrtvol. Najhroznejšie je to v celej veci, že Kovalev aj svoju vlastnú ženu a dvoje detí zakopal v tej pevnej viere, že na druhom svete bude mať z nich anjelov.

Rýchlosť vetra. Pigeat, správca meteorologického ústavu v Paríži podáva svoje pozorovania o rýchlosti vetra. Vetrík 90 metrov, ľavný vetor 360 m., silnejší vetor 480 m., cele silný vetor 900 m., víchor 1300 m., silný víchor 2100 m. a orkán 2 00 metrov prekoná za minútu.

KU OBRÁZKU.

V lese.

Jedny z najkrajších v lese žijúcich zvierat sú srnce. Štíhla jejich postava, tenké svižké nôžky a súmerná hlava dobrý dojem robia na človeka.

Na pripojenom obrázku vidíme dvoch srncov, samca a samičku, jako sa v lese stretly. Múdre oči upierajú jedon na druhého, jako by si chceli porozprávať skúsenosti, ktoré zažily v zoziahlych lesoch. Múdrymi očkami dávajú si snáď na vedomie, že v tom lebo onom konci lesa stráži na nich poľovník, a teraz rozmýšľajú, jako ujsť, jako sa ukryť pred ním, aby vyhly istej smrti.

K OBVESELENIU.

V p o c h y b n o s t i.

Sudca: Ste obžalovaný z urážky na cti, že ste verejne nazvali pána Stehlíka oslom!

Obžalovaný: No, kto ma vlastne obžaloval, Stehlík, alebo osol?

*

N e k l a m n é z n a m e n i e.

Lekár: „Objavily sa kedy vo vašej rodine príznaky duševnej choroby?“

Pacient: „Áno, moja sestra nechcela sa vydat' za millionára, keď ju pýtal.“

*

P r i r o d z e n ý n á s l e d o k.

Pán A.: „No, teraz, pane B., keď ste už vyhrali váš process o dedictvo, nepochybne sa vydáte na väčšiu cestu po Europe?“

Pán B.: „Ah, nie, potešenia toho dopraje si nepochybne môj advokát!“

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 17. februára

O b i l i e	Jakosť dla bekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	77-81	—	—	Štátny dlh.					
peštianska	77-81	13.00	13.10	Uhorská zlatá renta 4%	121.55	122.00	Prvá uhor. poisť. spol.	4080.—	4070.—
stolnobebradská	77-81	13.10	13.50	Uhorská korunová renta 4%	99.45	99.70	Pešt. uh. kupec. b.	1445.—	1450.—
Raž (fito)	70-72	8.80	8.85	Uhorské regálové úpis 4 1/2%	101.25	102.00	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	8075.—	8100.—
Jačmeň na krm.	60-62	6.50	6.80	Uhorské premiové úpis 4%	155.00	156.00	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	588.—	590.00
na páku	62-64	7.00	7.50	Uhorská tissko-segedínska po- žička 4%	140.50	141.00	Záložné listy.		
na várku	64-66	8.00	9.50	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl.	120.50	121.50	Uhorského pozem. úverového ústavu 4%	99.00	100.00
Ovos	39-41	6.45	6.80	Uhorské vyvážkové úpis 4%	101.00	102.00	Uhorského úver. záložného ús- tavu 4 1/2%	100.00	101.00
Kukurica	73	5.20	5.25	Spoločná požička v beš. penia- zoch 4 1/2%	102.00	102.50	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	120.00	121.00
Prosno	—	4.80	5.10	Žreby.			Peniaze.		
Repica	—	12.50	13.00	Spolku „Jó sziv“	3.40	3.70	Cisársky dukát	5.70	5.75
Dateľinové semá, luc.	—	30.—	32.—	Uhorského „Červeného križa“	7.75	8.15	Dvadsat-frankovník	9.52	9.55
červené	—	48.—	52.—	Rakúskeho	20.50	21.00	Nemecká ríšska marka	58.75	58.95
svinská masť peštianska	—	56.00	56.50	Banilika	6.30	6.70	Striebro	—	—
vidiecka	—	53.00	54.50						

Kníhtlačiareň Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.